

Lo Catalanista

Diari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no 's tornan

DIRECCIÓN, REDACCIÓN Y ADMINISTRACIÓN

Calderón, 36.

Representació Administrativa á Barcelona

Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell.	4 rals al mes.
Fora.	14 » trimestre.
Un número sol.	5 céntims.

Anuncis á preus convencionals.

Calendari Catalá de l' any 1898

Forma un blok de 730 planes de lectura moral y recreativa que contenen, ademés de Santoral, sortidas y postas de sol:

Efemérides esclusivament de fills de Catalunya, Poesias, Problemas instructius, Rondallas, Acudits, Endavinallas, Geroglifichs, Epigramas, Cantars, etz., etz.

Tarjas de cartró y de fusta elogóricas, fabricadas expresament per aquest Calendari.

Se trova de venda en l'^e establiment de litografia de don Marceli Brosa, carrer de San Joseph, 7.

F O N D A S I M O N

Cuyna á la verdadera catalana; bonas habitacions pera familias y particulars; molta netedat y economía.

Espartería, 6, y Vidriería, 12. - (Born vell). - BARCELONA

Aquesta casa fá 62 anys que dona diariament la sopa als pobres.

¿SERÁ AQUEST ANY PROFITÓS AL CATALANISME?

Hem comensat ja l' any 98 d' aquest sige y aixís com en la familia se 'ns ocorre preguntar sempre què ingressém en l' any nou, si aquest serà de prosperitat pera las personas ab quinas nos lligan víncles de parentiu y de mútua amistat, de la mateixa manera en aquesta familia mes gran y extensa constituhida per las personas que desitjan idéntich objecte, que persegueixen un mateix ideal y las fibras de qual eor's mohuen per los mateixos sentiments, sobretot quan aquest objecte, aquest ideal y aquests sentiments son l' amor á la mare patria, se 'ns ocorre també preguntar: l' any que comensém, ¿será profitós á nostra causa? ¿veurém durant ell realisat l' ideal de nostra existencia? ¿gadelantarém en lo camí de las reivindicacions sens arribar encara al logro del objecte á que aspirém?

Nostre bon desitj fa veurer las cosas per lo cantó mes bell, la noblesa de nostre ideal nos fa esperar dias de prosperitat y ventura, y si tenim en compte la manera com se van desenvolllant los aconteixements nos afirmém més y més en nostres esperansas. Gírinse sinó 'ls ulls enrera y si be es veritat que durant l' any que acaba de transcorrer, lo catalanisme ha sufert tota mena de vexacions, aprofitantse d' unas disposicions dictadas únicament contra 'ls atentadors del ordre social, contra aquells á qui s' havia permés predicar públicament y propagar en sos periódichs la destrucció de la Societat, privantnos dels drets mes sagrats y reconeguts per la Constitució del Estat quals son la llibertat d'associació y d'emisió del pensament, ab tot y haver respectat sempre las lleys de la nació á las quals no ha faltat may lo catalanisme, no es menos cert que aquellas disposicions tan intempestivas, motivadas per la simpatia qu' inspira lo procedir d' un Rey que ab una energia y magnanimitat impropia dels temps de positivisme que atravessém, desafiantho tot y exposant hasta sa corona, protegi á sos germans indignament atropellats pel poble turch, essent tal volta un dels aconteixements que mes despertá l' ensopiment del cor de molts catalans en quins revisqué son amor á Catalunya ultratjada per los abusos d' una autoritat entregada al centralisme.

Apart d' aquesta manifestació popular y expontánea del catalanisme, tenim lo camp molt ben sembrat, puig las ideas en que s' inspira han entrat en importantíssimas associacions de la capital, que son las que dirigeixen lo moviment literari, científich y artístich, contant principalmente ab element jove, entusiasta y de valer que fa esperar pera Catalunya dias de prosperitat.

Per aixó hem de creure que l' any que corrém serà un bon any, per aixó esperém durant lo mateix actes de verdadera trascendencia en pró de las reivindicacions de nostres drets, per aixó durant lo present any hem de procurar ab totas nostras forses cooperar als esforços de nostres

companys y continuar ab fé y vigor nostra espanya, á fi de lograr de nostres compatriots que s' incliníen á la rahó, que deixin apart tota mena de preocupacions, que pensin, que meditin, que estudien las ideas en que s' inspira lo regionalisme, y si procuran ferho ab amor y carinyo, ja poden tenir la seguretat de que prompte los tindrán entre nosaltres disposats á tot lo que sigui l' engrandiment de nostra terra, á procurar retoruarli aquells dies de glòria y expléndor que desgraciadament han passat á la història; puig los ideals regionalistas estàns tan encarnats en lo modo d' esser de la naturalesa humana, que no hi ha ningú de mitjana educació que s' preocupe una mica d' elles, que no acabi per convencers de sa bondat, però ab una convicció ferma y decidida, de la rahó d' esser de las mateixas, puig no son ni mes ni mes ni menos que l' extensió del dret de conservació del individuo y de sa lègitima defensa que prsesuposa lo dret de conservació y defensa de la societat d' individuos composta, y lo de conservació y defensa de una nació, idea mes concreta de la societat, circunscrita á determinat territori en virtut de una sèrie de concausas com la religió, idioma, cultura, unitat de rassa, etz., que constituheixen la verdadera idea de nacionalitat.

Resumim, donchs; la preparació no es dolenta, molt al contrari, l' entusiasme existeix y aumenta, l' idea, com totas las que son nobles y elevadas s' obren pas en totas las esferas; travallém ab fé y amor, y si tots unim nostres esforços, ab seguretat què l' any 98 serà profitós al catalanisme y veurém durant lo mateix realisats actes de verdadera importància que ns acostaran mes y mes al logro de nostre objecte. Així al menos ho esperém, y fassi Déu que no surtin desvanescudas nostres esperances quant d' aquí dotze mesos donguem compte del transcurs del any que haurá ja finit.

N.

TEATROS

PRINCIPAL.—En la funció del dijous passat que donà la companyia Sofia Romero, dit teatro, s' vegé molt concorregut per un numerós y distingit públich. Se posaren en escena las sarsueletas en un acte, *La Czurina*, *El Cabo primero y Cuadros Disolventes*, que tingueren un bon desempenyo per part de tota la companyia y en especial per la simpática tiple Sra. Romero, qui tingué que repetir l' aria de *El Cabo primero* á instancies del públich. Dita funció estava anunciada com á benefici d' aquesta artista, la qual fou obsequiada ab rams de flors, coronas de llores y coloms.

La part musical estava confiada á la acreditada orquesta *Mujins*, la qual executa totes las obras de una manera acabada, satisfent los desitjos de tots los filarmónichs.

Se 'ns assegura que per demá diumenge se estrenarà *La Viejecita*, encara que alguns digan lo contrari y també 's reproduuirà la graciosa sarsuela *Las Bravias*.

Pot estar ben satisfeta la empresa, puig tant en lo teatro Principal de Tarrasa com en lo de nostra ciutat conta las entradas per plens.

*
* *

EUTERPE.—Com que l' empresa d' aquest teatro no te á bé enviar passe en la redacció de nostre diari, sempre 'ns trobém que 'm de parlar-ne per referencias. Aixís, donahs, en la funció del dijous se 'ns digué que hi havia poca gent y que fora la Srta. Segovia lo resto de companyia no pot pas anar. Se posaren en escena *El gorro frigio* en la que hi fá alguns tipos diferents la Srta. Segovia, la qual fou bastant aplaudida, *Coro de señoras* y *Aquí va á haber algo gordo ó la casa de los escándolos*. Aquest sainete 's coneix que la companyia lo havia ensajat molt poch, per lo que 's van notar moltíssimas faltas.

De la orquesta no 'n parlém.

SECCIÓ RELIGIOSA

Sants d' avuy.—Los Sts. martres Lluciá, Maximíá, Juliá, Eugeni, Teofíl y Eladi.—Sts. Apolinar, Severi, Maxim y Pacient bisbes y S. Severi abat.

La missa, Oració, Epistola y Evangelí las de la Epifanía.

Parroquia de S. Feliu.—Missas á S. Joseph á dos quarts de vuyt á intenció d' un devot, id. á Montserrat per Maria Gibbau Vda. de Torras, á las vuyt á S. Joan per Joan Casanova Sallarés, id. á la Soletat á intenció d' una devota.

Parroquia de la Concepció.—Missas á las sis per Pau Pujol Pratjusá á dos quarts de vuyt per Dolors Casanova y Ubach.

Notas oficiales

ALCALDIA DE SABADELL

Havent nombrat l' Ajuntament de la meva presidència á don Jaume Sotera Bosch recaudador del arbitri estableert sobre tota classe de carruatges y en sustitució de don Hermenegild Casas que ha cessat en dit càrrec, se fá públich pera coneixement dels interessats.

Sabadell 5 Janer 1898.—Lo Alcalde, Joseph A. Planas.

En lo Registre Civil d' aquesta ciutat s' han fet las següents inscripcions durant los días 6 y 7.

Defuncions: Antonia Ventayol Font, 10 anys.

Naixements: Joseph Soler Pratjunestós.

Matrimonis: Joseph Borras Vernet ab Agneta Fontanet Negraverans.—Joan Balleste Gentró ab Josepha Casajoana Giralt.

N O V A S

Llegim ab satisfacció que les *escuadras* que mes s' han distingit durant l' any passat en la persecució de delictes contra la propietat son los mossos que estant de punt en lo vehí poble de S. Esteve de Castellar.

Com de costum se vegé molt favorescut lo passat dijous à la tarde lo teatró de la Associació de Catòlichs ahont s' hi representá novament *Los Pastorcillos en Belén*. Tenim entès que dita funció 's repetirà demà diumenge à la tarde.

Ahir à la nit en lo saló de ball del café Jan tingué lloch una reunió de tots los aficionats dramàtics d' aquesta ciutat, al objecte, segons tenim entès, de reunir en una sola agrupació, tots los elements que fins avuy han anat dispersos.

Celebrariam poguer donar compte de la realisació de tant felis iniciativa que resultaria sens dupte beneficíos pera 'ls aficionats en particular y l' art dramàtic en general.

Per demà diumenge l' element jove del Ateneo Sabadellés prepara un ball de tarde en obsequi à las familias dels socis.

Per falta d' espai no podém avuy donar compte de la Vetllada-Concert que tingué lloch lo passat dimecres al vespre en los salons del Centre Català.

Demà, si à Deu plau, insertarém nostras impressions de tan agradable festa que tan satisfé à la distingida concurrencia que va assistirhi.

La companyia de la Sofia Romero se despedirà demà de nostre públich ab lo estreno de la grandiosa sarsuela *La Viejecita*, haventse encarregat de la part de protagonista la Sra. Romero; també formaran part de la funció las sarsuelas *I comici tronati* y *Las Bravias*.

Per demà à la vetlla 's prepara un extraordinari ball ab la orquesta *La Lira* en lo Saló Colonial.

La Junta Directiva del Centre Excursionista de Catalunya pera l' any 1898 ha quedat constituhida del modo següent: President honorari, don Francisco de S. Maspons y Labrós; President, D. Lluis Marian Vidal;

Vice-president, D. Joaquim Cabot; Tresorer, D. Juli Vintré; Vocals, don Joan Cardona, D. Céssar August Torras, D. Ramon N. Comas, D. Pere Pagés, D. Artur Masriera y D. Joseph Galbany y Parladé.

La Junta de Gobern de la Academia de Jurisprudencia y Llegislació d' Barcelona, en sessió celebrada el darrer dilluns acordá felicitar al senyor Durán y Bas com à Rector d' aquesta Universitat Literaria y al senyor Trias y Giró per la institució de la càtedra de Dret civil català, deguda com la de Literatura catalana à la iniciativa d' aquell y que ab tanta ilustració ha comensat à explicar lo senyor Trias.

Aixismeix acordá la referida Junta contestar afirmativament la consulta feta respecte à si pot ferse ús de la llengua catalana en las conferencias que en la Academia se donguin, per quin motiu es segur que se'n donaran algunas en la nostra estimada llengua en lo curs que pròximament s' obrirà y que tenim entés serà molt profitos.

Solzament felicitacions mereix la Junta de Gobern per un acort que demostra un criteri tant expansiu y un sentiment tant viu de patria, majorment en quant, segons notícias, no hi hagué la més petita discrepància dintre de la Junta al pendre tan lloable acort.

Alguns periódichs publican la llista de las ruinas económicas d' Espanya en los sis darrers anys:

Desde 1890 à 1897 s' han venut dels particulars contribuyents, 1.891.457 fincas, pera el fisch; per los recaudadors del Banc, 551.571, y per l' Estat, 1.286.894.

Han quedat sense adquirir, en erial y sens producció, 42.561 fincas.

S' han drnat de baixa en las matriculas industrials 10.641, per no pagar los molts impostos y lloguers.

S' han instruir 50.415 expedients de quiebra per no poder complir las sevas atencions.

Han emigrat, entre obrers y pagesos, pera l' Alger francés, 64.626, y pera la America del Sur, 1.692.635.

S' han tacat 1.892 fàbriques de diferents productes y articles.

La riquesa oculta, la que té el privilegi de no tributar, passa de 2.000 millions, y una gran part de la propietat rústica y urbana es presa de la usura.

Are lo que convindria fer constar es ahont radica aquesta riquesa amagada, objecte de tant odiós privilegi.

Ajudicar per disposicions verdaderament draconianas dictadas fa poch temps, la província de Barcelona seria la culpable en aquest sentit, més à més quan qui las dictà-te fama de sapiguer trobar los cuartos allí ahont pugui havernhi. Pero precisament los més interessats en que s' desubre-

xi la riquesa amagada d' Espanya son los contribuyents d' aquesta provincia.

L' Ajuntament de Reus celebrá lo passat dimecres sessió ordinaria. Presidia l' arcalde don Joseph M.ª Sardá y assistian los regidors senyors Gay, Font de Rubinat, Briansó, Massó, Nougués, Vergés, Navás, Casagualda, Güell, Romero, Alimbau, Folguera, Sardá, Mayner, Vilella, Más, Jordana, Pallejà, Joyé y Vallvé. A la part destinada al públich s' hi apilava una munió de gent, que esperava ab ansia desde molt avans de que s' obris la sessió.

Després d' aprovada l' acta y de donarse compte d' alguns dictáments que semblava no eran pel públich lo que esperava ab tant interés, se llegí en mitj d' un relligiós silenci la proposició que havia quedat sobre la taula en la sessió anterior, pera que l' Ajuntament acordés demanar al Gobern la concessió de la autonomia.

Acabada de llegir, lo senyor Gay presentá un escrit fent una esmena á la proposició, consistint en que s' aprobés en totas sas parts, á excepció d' aquella en que s' disposava que s' trasladés l' acort al President del Consell de Ministres.

Acceptada la esmena per le senyor Vergés en nom de tots los firmants, quedá la proposició aprobada per unanimitat.

L' acort pres per l' Ajuntament de Reus lo creyém trascendental. Ell dona idea de que en las Corporacions municipals y provincials de Catalunya hi queda encara quelcom d' esperit patri y l' caciquisme y la politica centralisadora no han conseguit esborrar per complert de totes ellas l' amor á las institucions y á la vida política catalanas.

Lo Municipi de Reus ha demostrat ab l' aprobament d' aquella proposició ser ben digne de la estimació de tots los fills de Catalunya, y á la vegada que està á la altura de la noble ciutat que té l' honor de representar. A n' ell y en especial als catalanistas reusenchs, se complau nostre diari en rendirloshi sa més coral felicitació.

PIANOS de totes classes, nous y usats. CÓMAS, Rambla, 93, casa de confiansa.

Pera llogar

una magnifica cuadra capás pera 14 talers mecánichs, ab sa corresponent forsa á vapor, y dues grans cuadras, propias pera magatzém, dipòsit ó industria, en lo vapor *del Infern*, carrer de Calderón.

Informará l' encarregat del vapor.

Segons anunciarem tingué lloc ahir la inauguració oficial del espayós edifici per escolas construït á espensas del Excm. Ajuntament ab assistencia de las Autoritats civil y eclesiástica, de quin acte donarém compte detalladament en altre número puig val la pena de dedicarhi atenció.

Se 'ns diu per persona ben informada que 'l Jutje de primera instància d' aquest partit D. Emili J. Perez Martin ha permuat lo càrrec ab lo de la mateixa categoria del Jutjat de Mataró.

TELEGRAMAS

Madrid, 7, 5 t.—De New-York telegrafian que al cònsul d' aquella ciutat representant d' Espanya s' hi presentá un mariner anomenat Joan Vila, de Barcelona, náufrech d' un barco noruech que 's perdé en l' Atlàntich. Un cop socorregut se li dongué un pasaport marxant à Cuba en lo vapor «Santo Domingo».

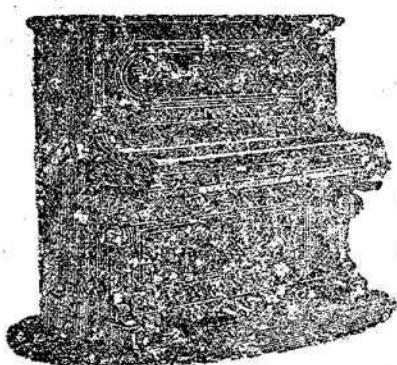
Està reunit lo Consell de Mínistres. Lo senyor Gullón assistirà sols breus moments, per estar molt malalt son fill.

S' estan reben telègramas del discurs de Badajoz de 'n Silvela no podentse detallar gran cosa de lo dit per las noticias fins are rebudas. Lo que si sembla resoltament que no era partidari de ia autonomía per creurers que ab menos s' hagueran contentat los cubans. Sinó que per are ni ab la autonomia s' acontentan.

Lo Consell suprèm de Guerra y Marina ha infoamat ja sobre la qüestió Weyler. Sembla que al govern no l' ha satisfet gayre la opinió de dit Consell.

CAMBIS

Londres á 90 días fetxa	33'22 d.
> á la vista	33'57 p.
Paris. > >	33'10

Pianos

nous y assegurats de tot defecte de construcció per 5 anys. Los nous se venen desde **150 duros** y son construïts ab march de metall, bona pulsació y candeleros dobles.

Pianos

usats n'hi hán 5 péra venu-drer, à preus econòmichs.

Aquesta casa s' encarrega de tota classe de afinacions y reparacions.

DIRIGIRSE A

JOAN COMAS FAURA

Rambla, 93. — SABADELL

Teatro Principal.— Està en venda un dels millort palcos del 1.er pis d' aquest Teatro. En la Administració d' aquest diari donaràn mes detalls.

Imprenta y Encuadernacions de Pere Tugas, Carrer de Calderón, 36.—SABADELL.